Actal

Aan de Minister van Economische Zaken
De heer H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum
21-05-2015

Onderwerp
Reactie op nulmeting regeldruk PBO-verplichtingen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
JtH/RvZ/MK/PO/2015/055

Bijlage(n)

Geachte heer Kamp,

De product- en bedrijfschappen (publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie, PBO) zijn per 1 januari 2015 opgeheven. De publieke taken van deze organisaties zijn door de Ministeries van Economische Zaken en Volksgezondheid, Welzijn en Sport overgenomen. Daarbij is sommige regelgeving van de organisaties omgezet in regelgeving van de centrale overheid. Als gevolg hiervan vallen de verplichtingen voor burgers en ondernemingen die voortvloeien uit de regelgeving, onder de definitie van regeldruk. Aangezien deze regeldruk het gevolg is van nieuwe regelgeving, moeten aard en omvang ervan – conform kabinetsbeleid - in beeld worden gebracht. Uw ministerie heeft daarom een nulmeting naar deze regeldruk laten uitvoeren. Aan ons is verzocht om de resultaten van de nulmeting van een reactie te voorzien. Onze reactie met bijbehorende adviespunten treft u hieronder aan.

De nulmeting signaleert dat het afschaffen van het PBO-stelsel en het per 1 januari 2015 opnemen van de verplichtingen in wet- en regelgeving niet of nauwelijks tot een wijziging in ervaren regeldruk leidt. Dat komt doordat de verplichtingen materieel niet wijzigen. Uitsluitend de aard van de regeling waarin zij verankerd zijn, verandert. De overgang van verplichtingen is daarom niet of nauwelijks merkbaar. Deze constatering rechtvaardigt echter (nog) niet de conclusie dat ondernemers de omgezette verplichtingen niet als last zouden ervaren. In deze reactie gaan wij allereerst in op de resultaten van de nulmeting. Vervolgens gaan wij in op de mogelijkheden om de thans in beeld gebrachte regeldruk te verminderen.

Toetsingskader

Bij de beoordeling van de gevolgen voor de regeldruk hebben wij het volgende toetsingskader gehanteerd:

1. Nuloptie: is er een taak voor de overheid en is regelgeving het meest aangewezen instrument?
2. Is de regeldruk proportioneel ten opzichte van het beleidsdoel? Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een passende uitvoeringswijze met het oog op de dienstverlening?

Contact
Wijnhaven 26
2511 GA Den Haag
Postbus 16228
2500 BE Den Haag
T (070) 310 86 66
F (070) 310 86 79
www.actal.nl
info@actal.nl

Adviezen

Resultaten nulmeting zijn voldoende solide en gedetailleerd

Wij spreken allereerst onze waardering uit voor de wijze waarop de nulmeting tot stand is gekomen. Daarbij heeft uw ministerie niet alleen ondernemers uit alle relevante sectoren betrokken, maar ook de uitvoering, de handhaving en het toezicht. Daarmee hebben de uitkomsten van het onderzoek sterk aan kwaliteit gewonnen en kunnen zij als representatief worden beschouwd. Zij leveren op handelingsniveau een voldoende gedetailleerd inzicht in de gevolgen van de wettelijke verplichtingen. Slechts op twee onderdelen is aanvulling van de beschrijving en berekening nodig (zie hierna). De nulmeting is een goed vertrekpunt voor een aanpak om de regeldruk te verminderen. De thans berekende omvang (ruim € 62 mln.) zorgt voor de nodige prikkels om hiermee voortvarend aan de slag te gaan. Het rapport “Nulmeting Regeldruk”[1] laat zien dat er zeker mogelijkheden zijn om de regeldruk substantieel terug te dringen. De nulmeting brengt alle gevolgen op handelingsniveau in beeld en voorziet deze van een berekening. De beschrijving biedt de mogelijkheid om bij voornemens tot veranderingen de effecten op eenvoudige wijze in beeld te krijgen.

Nulmeting behoeft op een beperkt aantal onderdelen completering

Het rapport “Nulmeting Regeldruk” is nagenoeg volledig in beschrijving en berekening van de regeldruk. Twee onderwerpen behoeven aanvulling teneinde het beeld compleet te krijgen:

- Voor de onderwerpen waar de structurele inzet van toezicht helder is, is de regeldruk berekend. Dit betreft toezicht op erkende fokkerijorganisaties en bijzondere slachtpluimveehouderijsystemen. Het rapport geeft daarnaast aan dat de intensiteit van het toezicht in de beginfase van de wet wordt verhoogd voor die onderwerpen waar de NVWA een nalevingstekort heeft geconstateerd. Voor de periode daaropvolgend is nog onduidelijk welke invulling het toezicht gaat krijgen. De effecten van het toezicht zijn noch voor de beginfase, noch voor de daarop volgende fase beschreven en berekend[2].
- De regeldrukeffecten als gevolg van bezwaar en beroep zijn niet volledig in beeld gebracht. De verwachte lasten voor het indienen van bezwaar zijn wel berekend voor de Uitvoeringsregeling gezondheidsheffing van 9 december 2014[3], maar niet voor de overige relevante regelgeving.

Wij adviseren u de beschrijving en berekening van de effecten van toezicht, bezwaar en beroep te completeren.

Eenmalige gevolgen opnieuw beoordelen en berekenen

De eenmalige gevolgen voor burgers en bedrijven zijn geen onderdeel van de nulmeting geweest. Dat past ook niet, zoals de rapportage terecht stelt, binnen het kader van een nulmeting waarbij het gaat om de effecten van bestaande verplichtingen. Een – eerste - inschatting van de eenmalige kosten was al wel opgenomen in de toelichting op de Wet opheffing bedrijfslichamen. Het bedrag is in de toelichting op € 2.775.000 aan eenmalige kennisnemingskosten geschat, daarbij uitgaande van circa 75.000 bedrijven die een bijdrage

---

[1] Rapport Sira Consulting “Nulmeting Regeldruk” van 15 mei 2015
[2] Blz. 11 van het Rapport “Nulmeting Regeldruk”
[3] Zie o.a. blz. 23 van het Rapport “Nulmeting Regeldruk”

leveren aan een product- of bedrijfschap[4]. Er is binnen het onderzoek een verificatie gedaan van dit bedrag met het verkregen nieuwe inzicht. Geconstateerd wordt dat de eerste inschatting nog steeds valide is. Bij het in beeld brengen van de éénmalige lasten moet echter niet alleen worden gekeken naar de kennisnemingskosten, maar ook naar de aanpassingskosten, zoals bijvoorbeeld de kosten van een herinrichting van de administratieve organisatie. Een voorbeeld van deze kosten zijn de kosten voortvloeiend uit de gewijzigde inrichting van de heffing voor het Diergezondheidsfonds (DGF).

Wij adviseren u een berekening van de eenmalige aanpassingskosten uit te voeren.

Aanvullende nationale verplichtingen op Europese regelgeving moeten op nut en noodzaak worden getoetst

De omvang van de regeldruk als gevolg van nationale verplichtingen die dient ter aanvulling op Europese regelgeving, is substantieel. Het gaat hierbij om Europese verplichtingen met in meer of mindere mate nationale beleidsvrijheid. De nulmeting geeft aan dat het om ca. 80% van de totale regeldruk van het PBO-stelsel (ca. € 47 mln.) gaat. Deze omvang, afgezet tegen het totaal aan regeldruk voor het voormalig PBO-domein, rechtvaardigt dat kritisch gekeken wordt naar nut en noodzaak van de wijze waarop de nationale beleidsvrijheid invulling heeft gekregen. Dat moet onder meer gebeuren bij de nationale regelgeving ten aanzien van melk en de vrije uitloopeieren.

Wij adviseren u om de nationale invulling van beleidsruimte bij verplichtingen uit Europese regelgeving te heroverwegen en deze te laten vervallen als nut en noodzaak daartoe ontbreken.

Nulmeting biedt waardevolle oplossingsrichtingen om regeldruk te verminderen

De nulmeting brengt niet alleen de effecten van de bestaande verplichtingen in beeld. Zij besteedt ook aandacht aan de mogelijkheden om de regeldruk te reduceren. De geschetste oplossingsrichtingen bieden een goed vertrekpunt voor een aanpak.

Wij adviseren de regeldruk te verminderen en daartoe de mogelijkheden te benutten die zijn beschreven in het rapport “Nulmeting Regeldruk”.

Kijk kritisch naar de frequentie van rapportageverplichtingen en richt deze bij voorkeur op het (uitsluitend) doorgeven van wijzigingen.

Het rapport “Nulmeting Regeldruk” bevat geen limitatieve opsomming om de regeldruk te verminderen. Er zijn bijvoorbeeld aanvullende mogelijkheden ten aanzien van de rapportageverplichtingen. Een belangrijk deel van de regeldruk wordt veroorzaakt door rapportageverplichtingen. Periodiek (maandelijks of jaarlijks) moeten ondernemers, en soms ook burgers, informatie en gegevens aan de overheid verstrekken. Een voorbeeld hiervan is de jaarlijkse rapportageplicht van de erkende organisaties (dat zijn meestal verenigingen van stamboekvee) aan RVO.nl op basis van het Besluit van 30 juni 2014 (dieren en dierlijke producten)[5]. De organisaties geven aan dat in de rapportages vaak dezelfde informatie

[4] Zie blz. 13 Memorie van Toelichting op de Wet opheffing bedrijfslichamen; Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 33 910, nr. 3
[5] Blz. 15 Rapport Nulmeting Regeldruk

Actal

bevatten als al bij de initiële aanvraag is verstrekt. Terugbrengen van frequentie en het uitsluitend doorgeven van wijzigingen kunnen de regeldruk sterk verminderen en irritaties wegnemen.

Wij adviseren u de frequentie van de bestaande rapportageverplichtingen opnieuw te bezien en de rapportageverplichting te richten op het (uitsluitend) doorgeven van wijzigingen.

Neem doublures in meldplichten weg

Bij de onderzochte verplichtingen komt voor dat verschillende instanties of personen dezelfde melding moeten doen. In het Besluit van 17 december 2014 (wijziging van diverse besluiten) is bijvoorbeeld verankerd dat dierenartsen melding doen als zij bepaalde aangewezen dierengeneesmiddelen, waaronder antibiotica, voorschrijven. Ook de houder van de dieren moet hiervan melding doen, en wel bij ontvangst van de diergeneesmiddelen[6]. Die regeldruk kan worden verminderd door te volstaan met één melding.

Wij adviseren u doublures in meldplichten weg te nemen.

Samengevat laat het voorgaande zien dat het kwantitatieve en kwalitatieve beeld van de regeldruk voortvloeiend uit de verplichtingen van het voormalig PBO-domein nagenoeg volledig is. De eenmalige kosten moeten nog opnieuw worden berekend. Er zijn bovendien volop kansen en mogelijkheden om de regeldruk terug te dringen.

Wij hopen u met onze reactie een bijdrage te hebben geleverd voor een effectieve aanpak om de regeldruk te verminderen. Een afschrift van deze reactie hebben wij gezonden aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, omdat zij voor een aantal verplichtingen uit de nulmeting domeinverantwoordelijk is.

Uw reactie op onze brief zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

w.g.

J. ten Hoopen
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

[6] Blz. 17 Rapport Nulmeting Regeldruk